

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สหพันธ์
ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 *

EDUCATIONAL INSTITUTION MANAGEMENT ACCORDING TO THE
SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY DEVELOPMENT NETWORK
GROUP THE QUALITY OF EDUCATION IS PROGRESSIVE. KALASIN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ปัทมา สันประภาพร¹ และ สุรางคณา มัณยานนท์²

Patama sanpraphet¹ and Thanakrit Pho-ngurn²

¹⁻²โรงเรียนสหพันธ์วิทยาคม

¹⁻²Sahatsakhanwitthayakhom School, Thailand

Corresponding author E-mail: patprimprang@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาเครือข่ายคุณภาพการศึกษา สหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สหพันธ์ก้าวหน้า จำนวน 14 แห่ง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คนและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน

* Received 17 September 2023; Revised 25 September 2023; Accepted 30 October 2023

สถานศึกษา จำนวน 80 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (ตามเกณฑ์คุณสมบัติเป็นครูที่ปฏิบัติงานกลุ่มบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย) เปิดตาราง Krejcie&Morgan (1970) สุ่มแบบหลายขั้นตอน ประกอบด้วย สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิและสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหชั้นที่ก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 1) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.58) 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.59) 3) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.62) 4) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.68)

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหชั้นที่ก้าวหน้า

Abstract

The purpose of this research article is to study 1. to study the level of educational institution administration according to the philosophy of Sufficiency Economy of educational institution administrators. Sahatsakhan Educational Quality Development Network Group Under the jurisdiction of the Primary Educational Service Area Office Study Kalasin District 1 2. To study the guidelines for developing educational institution administration according to the philosophy of Sufficiency Economy. Management of educational institutions Sahatsakhan Educational Quality Development Network Group Under the jurisdiction of the Primary Educational Service Area Office Study Kalasin District 1 using a qualitative research model. The sample used in this research is Schools in the educational quality development network group Sahatsakhan Progress, 14 places, 14 educational institution administrators and 80 teachers

who work in educational institutions, selected specifically (according to the qualification criteria for teachers working in all 4 administrative groups) Open table Krejcie&Morgan (1970) multi-step random sampling consisting of Stratified random sampling and simple random sampling were used. The tool used for data analysis was a questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency (Frekuensi), percentage, mean, standard deviation.

The research results found that Level of administration of educational institutions according to the philosophy of Sufficiency Economy Sahatsakhan Educational Quality Development Network Group Kalasin Primary Educational Service Area Office 1 is overall at the highest level ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= 0.62) and has the highest average. namely 1) general administration ($\bar{x} = 4.65$, S.D.= 0.58) 2) academic administration ($\bar{x} = 4.64$, S.D.= 0.59) 3) budget administration ($\bar{x} = 4.56$, S.D.= 0.62) 4) The aspect with the lowest average is personnel management ($\bar{x} = 4.48$, S.D.= 0.68)

Keywords: Educational Institution Administration, Philosophy of Sufficiency Economy, Schools in the Sahatsakhan Advance Education Quality Development Network Group

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องเผชิญกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรมของประชาชน ปัญหาแรงงาน รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ข้างต้นนั้น ก็รวม ถึงประเทศไทยด้วย เช่น ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาแรงงานและการค้ามนุษย์ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและการเสื่อมถอยทางวัฒนธรรมซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบ

ต่อการพัฒนาคนไทยและสังคมไทยในหลายประการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ถือเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อน โดยเฉพาะระดับสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด ภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ในการดำเนินงานต้องมีความเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับการบริหารสถานศึกษา และระดับปฏิบัติการเรียนการสอน ตลอดจนระดับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนอีกด้วย

ในการดำเนินการจัดการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านมา พบว่าแนวทางการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาเปลี่ยนหลักการในการบริหารสถานศึกษาในทุกมิติ คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ มีการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแต่ขาดการส่งเสริมการนำหลักสูตรบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการใช้จริง 2) ด้านการบริหารงานบุคคล มีการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหาร และครู แต่ยังขาดความเข้าใจในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา 3) ด้านการบริหารงบประมาณ มีการจัดตั้งงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แต่งบประมาณไม่เพียงพอที่จะนำมาจัดทำแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่ขาดการกำกับ ติดตาม และประเมินผลกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ การกำหนดแนวทางในการประเมินผลการทำกิจกรรมหรือการดำเนินงานภายในสถานศึกษาไม่ชัดเจนเท่าที่ควร(รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564, 2564)

จากที่ได้กล่าวนี้เองจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสำรวจประเด็นปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ว่ามีการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใดและมีแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เป็นอย่างไร เพื่อนำเอกสารทั้งหมดเข้าสู่วิวิธการ

สังเคราะห์ ให้ปรากฏเป็นผลการวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึงสถานะองค์ความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนนำผลการวิจัยไปพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาเครือข่ายคุณภาพการศึกษาสหสัจจกัณฑ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหสัจจกัณฑ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเคราะห์งานวิจัยแบบวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative Review) เป็นการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาเครือข่ายคุณภาพการศึกษาสหสัจจกัณฑ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหสัจจกัณฑ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหสัจจกัณฑ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อให้การศึกษานี้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน เลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ และครูผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาจำนวน 80 คน จากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) สุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 1) เลือกหัวข้อปัญหาที่จะทำการวิจัยเพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตของงาน 2) ศึกษาค้นคว้ารวบรวมความรู้พื้นฐานและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 3) ให้คำจำกัดความของปัญหาที่จะทำการวิจัย 4) พิจารณาแหล่งที่มาของข้อมูล 5) สร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย 6) เก็บรวบรวมข้อมูล 7) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเชิงพรรณนา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ตอน ได้แก่ **ตอนที่ 1** แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ วุฒิ การศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน สายงานที่รับผิดชอบ **ตอนที่ 2** แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด เกี่ยวกับแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้ 1)ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ทั้งนี้ การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบไปด้วย 1)ศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวกับการสังเคราะห์และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 2)สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับโครงสร้างของแบบสอบถามที่กำหนดไว้ 3)นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และ 4) ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้ 1) บันทึกเสนอถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี (วิทยาเขตอุดรธานี) เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 2) ดำเนินการส่งหนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

เพื่อขอความร่วมมือและนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และ 4) ดำเนินการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดกระทำข้อมูลตามลำดับแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) นำข้อมูลมาประมวลผล นำเสนอในรูปตารางประกอบการเขียนบรรยายเป็นความเรียง ใน 4 ด้าน คือ 1)การบริหารวิชาการ 2)การบริหารงบประมาณ 3)การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า จำนวน 14 แห่ง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คนและครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา จำนวน 80 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (ตามเกณฑ์คุณสมบัติเป็นครูที่ปฏิบัติงานกลุ่มบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย)

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	31	37.80
- หญิง	51	62.20
รวม	82	100
2. ระดับการศึกษาสูงสุดอายุ		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาตรี	54	65.85
- ปริญญาโท	28	34.15
รวม	82	100
3. อายุ		
- 21 - 30 ปี	10	12.19
- 31 - 40 ปี	19	23.17
- 41 - 50 ปี	28	34.15
- 51 - 60 ปี	25	30.49
รวม	82	100
4. สายงานที่รับผิดชอบ		
- ฝ่ายวิชาการ	25	30.49
- ฝ่ายบุคคล	16	19.51
- ฝ่ายงบประมาณ	13	15.85
- ฝ่ายบริหารทั่วไป	28	34.15
รวม	82	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 82 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 62.20 เพศชาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 ส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 65.85 รองลงมาวุฒิการศึกษา ปริญญาโท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 34.15 ด้านอายุพบว่าอายุ 41-50 ปี มีมากที่สุด

จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 34.15 รองลงมา คือ อายุ 51-60 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 30.49 อายุ 31-40 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 23.17 และอายุ 21-30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.19 ด้านความรับผิดชอบงานฝ่ายบริหารทั่วไปมีมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 34.15 รองลงมา รับผิดชอบงานฝ่ายวิชาการจำนวน 25 คิดเป็นร้อยละ 30.49 รับผิดชอบงานฝ่ายบุคคลจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 19.51 และรับผิดชอบงานฝ่ายงบประมาณ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 15.85 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารสถานศึกษาตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารวิชาการ.....	4.64	0.59	มากที่สุด
ด้านการบริหารงบประมาณ.....	4.56	0.62	มากที่สุด
ด้านการบริหารบุคคล.....	4.48	0.68	มาก
ด้านการบริหารทั่วไป.....	4.65	0.58	มากที่สุด
โดยรวม	4.58	0.62	มากที่สุด

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.62) และรายด้านเรียงตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการบริหารงานทั่วไป

($\bar{X}$ = 4.65 , S.D. = 0.58) รองลงมาคือด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.59) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.68)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่ได้ดังกล่าวไปในข้างต้นพบว่างานวิจัยเกี่ยวกับประเด็นการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สหพันธ์ก้าวหน้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้บริหารสถานศึกษา ตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้ 1.1 ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ การจัดทำแผนพัฒนางาน/โครงการ แผนปฏิบัติราชการและปฏิทินงานเพื่อจัดสรรงบประมาณดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะการจัดทำงาน/โครงการ แผนปฏิบัติราชการเป็นสิ่งที่สำคัญเปรียบเสมือนทิศทางของสถานศึกษาที่จะดำเนินไป สามารถนำสู่การปฏิบัติที่เกิดคุณภาพ 1.2 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์สังคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยมีการพัฒนาของตนเองที่กำลังใช้อยู่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยหลักภูมิปัญญาและความซื่อสัตย์สุจริตตลอดจนหลักการเดินทางสายกลาง 1.3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดสรรงบประมาณไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปีของสถานศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณด้วยความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ การดำเนินงานด้านงบประมาณที่มีความโปร่งใสบริสุทธิ์ ยุติธรรม 1.4 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการจัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ข้อเสนอแนะทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหพันธ์ก้าวหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ดังนี้ 2.1 สร้างความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.2 ผู้นำสถานศึกษาต้นแบบเกิดการ พัฒนาและสร้างคนที่มีความรู้และความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.3 ปลุกฝังให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีความขยันหมั่นเพียร ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย รู้จักให้แบ่งปัน

เมื่อพิจารณาประเด็นการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละด้านในแต่ละสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคลเป็นประเด็นปัญหามากที่สุด จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ เป็นข้อคำถามปลายเปิดนั้นได้รับข้อมูลจากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ด้านความพอประมาณ มีความตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายแผนงาน โครงการและ กิจกรรมมีการดำเนินการตามแผนและมีการติดตามผลอย่างไม่มีความต่อเนื่อง ไม่สามารถจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เท่าที่ควร จึงอาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานบุคคลเป็นประเด็นปัญหาในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับผลการศึกษาที่ได้จากการสังเคราะห์จากแบบสอบถามนั้น ค้นพบประเด็นปัญหาการบริหารงานบุคคล พบว่า ความพอประมาณ ครูส่วนใหญ่ได้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรายวิชาที่สอนที่ไม่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและระยะเวลา การจัดงบประมาณไม่มีความเหมาะสมกับโครงการ (จักรพันธุ์ วิชาอัครวิทย์ , 2560 : 24) และแม้จะมีการอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนแล้วแต่ยังไม่มี การแก้ไขปรับปรุง จึงสามารถให้อนุมานได้ว่าการบริหารงานบุคคล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังเป็นประเด็นปัญหาของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร จึงจำเป็นต้อง มีงานวิจัยในประเด็นดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขต่อไปในอนาคต

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างเหมาะสม นักเรียน บุคลากร มีส่วนร่วม ในการใช้ดูแลรักษา อาคารสถานที่ใช้ประโยชน์อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ในสถาน ศึกษาอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความตระหนักในความสำคัญและทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตน และการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง สถานศึกษามีแนวทางดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดการศึกษา ปูทางฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนผู้ปกครอง และชุมชน สามารถร่วมติดตามและประเมินผลการจัดการอยู่เสมอ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ มีการสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมืออันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา 2) ศึกษากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสหสัชน์ถั่วหน้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภา.
- จุฑามาส พัฒนศิริ. (2560). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ณัฐพร เอี่ยมหุ่่น. (2561). "การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับ คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐสรณ์ เกตุประภากร. (2564). วัฒนธรรมองค์กรยั่งยืนกับเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์.

ทองดี พิมพ์สาลี. (2556). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอนาโยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

นฤมล ภิรมย์. (2562). การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. ใน งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิภาพร กลิ่นเกตุ. (2557). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนาโลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.

นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2561). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. ใน หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

พิชญาดา สิงห์เลิศ. (2560). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ใน งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

พินิจ เครือเหลา. (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม. ใน ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภัทรารณณ์ แก้วสอน. (2563). การบริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ใน

- วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- มัลลิกา สีดาคะ.(2563). ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมร ภูมิอ่อนอ่อน. (2561). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 9-12 พ.ศ. 2540-2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2556). คู่มือตัวอย่างความสำเร็จ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเภทองค์การภาครัฐในส่วนภูมิภาค. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชี่.
- อภิชัย พันธเสน. (2560). สังเคราะห์ห้วงค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร:กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อรุณรัตน์ เนืองแก้ว. (2564). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มโรงเรียนบ้านดุง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. ในสารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชธานี.